

warmtenetwerk Vlaanderen

warmtenetwerk
Vlaanderen

Het warm water opnieuw uitvinden?

17 november 2020

Persbericht Wamtenetwerk Vlaanderen

De sector van warmtenetten maakt zich zorgen.

Wamtenetwerk Vlaanderen, de sectorvereniging voor warmtenetten, verwelkomt dat minister van Energie Demir de investeringssteun voor groene warmte volgend jaar optrekt tot 30 miljoen euro – dit jaar bedroeg het budget 20 miljoen euro. Een groot deel van deze steun gaat al jaren systematisch naar warmtenetten. Ze zijn onmisbaar in de lange termijn strategie voor 100% CO₂-neutrale groene warmte.

Maar de sector maakt zich momenteel grote zorgen. De Vlaamse regering heeft in navolging van een bepaling uit het regeerakkoord in juni een debat gelanceerd "over de kostenefficiënte aanleg en beheer van warmtenetten op openbaar domein". In het kader van deze vraagstelling blijkt dat Fluvius een monopolie nastreeft voor zichzelf.

Het is niet de eerste keer dat Fluvius meer greep wil op de ontwikkeling van warmtenetten: een viertal jaar geleden heeft Fluvius de gemeenten gevraagd om via een beheersoverdracht warmtenetten aan hen toe te wijzen. Heel wat gemeenten zijn hier niet op ingegaan maar nu wordt de ambitie om volledige controle te verkrijgen verder opgedreven door een algemeen monopolie na te streven voor de aanleg en het beheer van warmtenetten op openbaar domein. Deze ambitie werd onder andere bevestigd in de studiedag "Energiedistributiebeheer in een klimaatneutraal 2050" op 1 oktober.

Met deze visie staat Fluvius alleen in gans Europa, want dergelijk monopolie bestaat nergens anders, en al zeker niet in de meest ervaren "warmtenetlanden" in Scandinavië – maar ook niet in Nederland en Duitsland.

In alle noordelijke gidslanden zijn honderden aparte warmtebedrijven actief, meestal in een verticale integratie, waarbij één warmtebedrijf zoveel mogelijk rollen bundelt: warmteproductie, warmtenetbeheer en levering van warmte. Zoals blijkt uit buitenlandse praktijk en studies leidt dit markmodel immers tot de beste kostenefficiëntie voor warmtenetten, zeker in de schaalgroottes voor Vlaamse steden en gemeenten.

Als de warmtenetsleutel via een monopolie exclusief in handen van de huidige distributiebeheerder voor gas en elektriciteit komt, hypothekeert dit volgens Wamtenetwerk Vlaanderen de noodzakelijke verdere uitrol en extra versnelling van warmtenetten in Vlaanderen.

De Vlaamse steden en gemeenten, zoals Gent, Oostende, Brugge, Roeselare, Kuurne, Antwerpen, Eeklo, Turnhout, Kortrijk, Harelbeke, ... waar al tientallen kilometers warmtenetten liggen, dienen zelf spelverdeler te blijven en hun goede kaarten in eigen handen te houden. De rol van gemeenten is immers essentieel voor een lokale strategie in groene warmte. Steden en gemeenten hebben de beste kennis van de lokale situatie, daarom houden ze best deze troeven in handen. Via warmtezoneringssystemen kunnen ze groene warmte strategisch letterlijk op de kaart zetten.

Een Vlaams monopolie voor warmtenetten, met één warmtenetbeheerder (Fluvius) die alle kaarten in handen krijgt, lijkt ons niet de beste optie. De troeven liggen niet in de lokale aanpak en actieve regie van de gemeenten, waarin Fluvius overigens een belangrijke rol kan spelen – maar niet de enige. Nederland geeft hierin het voorbeeld: in de nieuwe Wamtwet 2 worden de gemeenten vanaf 2022 de spelverdelers.

Wij pleiten er dus voor om de kaarten correct te verdelen met alle spelers aan dezelfde tafel. Een gelijk speelveld voor diverse partijen en het voorkomen van ingebouwde discriminatie zijn immers essentieel voor de verduurzaming van warmte in Vlaanderen.

Het warm water hoeven we daarvoor niet opnieuw uit te vinden, daarvoor kijken we best naar de meer ervaren gidslanden. Ondertussen is het voor de sector bang afwachten of er in de toekomst nog ruimte zal zijn voor initiatieven van onderuit en of er nog een verdere rol weggelegd is voor de pioniers van warmtenetten in Vlaanderen.